

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

**2026-YIL / IYUN/6-SON,
VI-QISM**

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
VI-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukirimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

ISLOMIY BANK FAOLIYATI TO'G'RI SIDAGI QONUNNI AMALIYOTGA TATBIQ ETISH: O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNING KONTSEPTUAL, METODOLOGIK VA INSTITUTIONAL ASOSLARI	12
Abdullayev Azamat Akbar o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЁТА В ОРГАНИЗАЦИЯХ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ НА ОСНОВЕ ОЦЕНКИ ОПЕРАТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО ЦИКЛА	17
Джуманиязова Сабина Михайловна	
PAHTA TOZALASH USKUNALARI DETALLARINING XIZMAT MUDDATINI OSHIRISH UCHUN GETEROKOMPOZIT POLIMER MATERIALLAR TARKIBINI ISHLAB CHIQUISH	22
Bakirov Lutfillo Yuldoshaliyevich	
O'ZBEKISTONDA ERKIN IQTISODIY ZONALAR FAOLIYATI: TAHLIL VA NATIJALAR.....	29
Ubaydullayev Muxammadjon Abdusamad o'g'li	
Akbarov Diyorbek Ashirali o'g'li	
TRANSFORMING CORPORATE GOVERNANCE TO MEET THE CHALLENGES OF MODERN BUSINESS MODELS.....	32
F. Djalilov	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASIDAGI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ULARNI BAHOLASH	41
Abdullayev Axror Jaxbarovich	
ЭКОНОМИКА ГОРОДСКОЙ МОБИЛЬНОСТИ: ПОТЕНЦИАЛ ЭЛЕКТРИФИКАЦИИ ОБЩЕСТВЕННОГО ТРАНСПОРТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	47
Махкамова Надира Саидмуратовна	
MINTAQA TUMANLARI O'RTASIDAGI INVESTITSIYA VA BANDLIK NOMUTANOSIBLIK LARI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISH MEXANIZMLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA)	55
Ergashev Sherali Erali o'g'li	
BUXORO VILOYATI IQTISODIYOTINING STRUKTURAVIY TRANSFORMATSIYASI: AGRAR MODEL DAN DIVERSIFIKATSIYALASHGAN TUZILMAGA O'TISH TENDENSIYALARI (2020–2024-YILLAR)	60
Ergashev Sherali Erali o'g'li	
IQTISODIYOTNI ERKINLASHTIRISHNING HOZIRGI BOSQICHIDA BANK TIZIMINI RIVOJLANTIRISH VA UNDA BOSHQARUVNING ZAMONAVIY PRINSIPLARINI JORIY ETISH	65
Tashmatov Shuhrat Hamrayevich	
MAMLAKAT IQTISODIYOTIDA XIZMATLAR KO'RSATISH IMKONIYATI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	71
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
O'ZBEKISTONDA AVLODLARARO TRANSFERTLARNING NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY MAZMUNI	77
Mamadaliyeva Xafiza Xoldarovna	
To'rayev Mirzohid Hoshim o'g'li	
SUN'IY INTELLEKTNING O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDAGI AHAMIYATI	83
Hamidova Shahzoda Odiljanovna	

IQTISODIYOTDA SHAFFOFLIK, ISHONCH VA SAMARADORLIKNI TA'MINLASHDA AUDITORLIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURLIGI.....	88
Sabirova Nodira Komil qizi	
RAQAMLI VALYUTALARNING IQTISODIYOTDAGI O'RNI VA MOLIYAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI	95
Nabiyeva Zilola Saydulla qizi	
XORAZM VILOYATIDA HUDUDIIY IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI	101
Avazbek Xalbekov	
IMPLEMENTATION OF PARETO ANALYSIS, SENSITIVITY ANALYSIS AND CVP MODELING TOOLS AT SATURN METAL LLC	108
Musaeva Shoirazimovna	
YOG'-MOY KORXONALARINING TA'MINOT ZANJIRINI TAKOMILLASHTIRISHDA SCOR (SUPPLY CHAIN OPERATIONS REFERENCE) MODELIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI	116
Yuldashev Abduraxim Abduraximovich	
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПРИЗНАНИЯ РЕЗУЛЬТАТОВ НЕФОРМАЛЬНОГО И ИНФОРМАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	122
Анвар Аллаберганов	
RAQAMLI MOLIYAVIY XIZMATLARNING YASHIL INNOVATSIYALARNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI.....	128
Allanazarova B.K.	
BIOIQTISODIYOT-BARQAROR RIVOJLANISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARIDAN BIRI.....	135
Azimova Muxlisa Alisherbekovna	
KICHIK BIZNES TIZIMINING SINERGETIKEKONOMETRIK MODELINI ISHLAB CHIQISH VA UNING PARAMETRLARINI BAHOLASH.....	139
Atamuratova Gulrux Muzafarovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	145
Xoltoyev Mirusmon Mirxamit o'g'li	
KIMYO SANOATI KORXONALARINING DIVERSIFIKATSIYALASHUV DARAJASINI NORMALLASHTIRILGAN ENTROPIYA INDEKSI ASOSIDA BAHOLASH.....	149
Razikov Otabek Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA YO'NALISHLARI.....	157
Matkabulova Dilorom Xalilullayevna	
MINTAQA RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY KO'RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA BAHOLASH. (Xorazm viloyati misolida)	165
Bekjanov Dilmurod Yuldashevich	
Narmetova Dilafruz Azamatovna	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ.....	170
Ахмедова Шахноза Козим кизи	
KREDITLASH VA MIKROQARZ TIZIMINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI	175
Elbekov Jasur Ergash o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AHOLINING UZOQ MUDDATLI FOYDALANILADIGAN TOVARLAR BILAN TA'MINLANISH DARAJASINI MODELASHTIRISH VA PROGNOZLASH	181
Sharipova Bibijon Baxtiyorovna	

ВНЕДРЕНИЕ ЦВЕТОВОЙ СИСТЕМЫ ПАКЕТОВ ДЛЯ РАЗДЕЛЬНОГО СБОРА ТВЁРДЫХ БЫТОВЫХ ОТХОДОВ В Г. ТАШКЕНТЕ: АДАПТАЦИЯ КОРЕЙСКОЙ МОДЕЛИ НА УРОВНЕ ДОМОХОЗЯЙСТВ	189
Джусупов Кубанычбек	
ATMOSFERA HAVOSINI MUHOFAZA QILISHNING HUQUQIY MECHANIZMLARI: ZAMONAVIY YONDASHUV VA INNOVATSION YECHIMLAR.....	196
Shamuratov Shahzod Janibek o'g'li	
SHAHARSOZLIKDA BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASINI JORIY ETISH	200
Eshov Sherko'zi Asatulloyevich	
THE ROLE OF TAXES IN THE FORMATION OF LOCAL BUDGET REVENUES	205
Kimsanbaeva Maftuna Bakhodirovna	
DETERMINANTS OF STAKEHOLDER SATISFACTION WITH CUSTOMS CLEARANCE IN UZBEKISTAN: AN EMPIRICAL ANALYSIS	209
Khanifakhon Solikhova	
BANDLIKNI TA'MINLASHNING INNOVATSION YO'NALISHLARI (Xorazm viloyati misolida).....	213
Z. Sh. Matniyozova	
JIZZAX VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI BAHOLASH VA ISHLAB CHIQRISH HAJMINI PROGNOZLASH	218
Umirova Gulmira Shodiboy qizi	
ИННОВАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ НИЗКОУГЛЕРОДНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ В ЭКОНОМИКЕ УЗБЕКИСТАНА.....	224
Расулкулов Жамшидбек Акрамкулович	
KORPORATIV BARQARORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK JAVOBGARLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	233
Komilova Guli Bagandik qizi	
THE ROLE OF DIGITAL INFRASTRUCTURE IN PROMOTING GREEN ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM CENTRAL ASIAN ECONOMIES.....	238
Eshboyev Mirjalol Baxrom o'g'li	
Ozatbekova Ozodaxon Nodirbek qizi	
ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОЕ ИНТЕРВАЛЬНОЕ ОЦЕНИВАНИЕ СРЕДНЕГО ЗНАЧЕНИЯ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ, ПРИТЯГИВАЮЩЕГОСЯ К УСТОЙЧИВОМУ РАСПРЕДЕЛЕНИЮ.....	250
Турсунов Гафур Таирович	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY HISOBOTI MUSTAQIL AUDITINING MOHIYATI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI: BANK FAOLIYATIGA XOS RISK OMILLARINI TASNIFLASH.....	259
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
DEMOKRATIK TANLOV VA PROGRESSIV SOLIQQA TORTISHNING BARQARORLIGI	266
Malika Sharipova Maxmudjon qizi	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA YASHIL ENERGETIKA MANBALARINI UTILIZATSIYA QILISHNING HUQUQIY ASOSLARI.....	273
Ibadov Shoxrux Axmatilloevich	
EKONOMETRIK MODELASHTIRISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI IQTISODIY FAOLIYATINI PROGNOZLASH: 2030-YILGACHA SSENARIY TAHLILI.....	277
Fayzullayev Javlonbek Sultonovich	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI KORXONALARINING EKSPORT SALOHIYATINI OSHIRISHDA MARKETING DASTURINING O'RNI.....	283
Musayeva Shoira Azimovna	
O'ZBEKISTONDA ISH BERUVCHINING FUQAROLIK JAVOBGARLIGINI MAJBURIY SUG'URTA QILISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	289
Karimberdiyeva Dilrabo Rasulovna	

BANK TAVAKKALCHILIKLARINI BOSHQARISHDA SUG'URTA INSTRUMENTLARINI QO'LLASH AMALIYOTI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	296
Matkarimova Ayman Jengisbaevna	
O'ZBEKISTONDA AGROSUG'URTA BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA HUQUQIY OMILLARI	303
Jo'rayeva Sarvinoz Baxtiyor qizi	
BOSHQARISHDA SUG'URTA INSTRUMENTLARINI QO'LLASH AMALIYOTI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	309
Mustafayeva Sevara Rustamovna	
O'ZBEKISTONDA SHAXSIY SUG'URTA XIZMATLARI BOZORINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	314
Qodirova Farangiz Komilovna	
COMPARATIVE ANALYSIS OF TOURISTS' HOTEL SELECTION PREFERENCES IN THE MAJOR TOURISM REGIONS OF UZBEKISTAN.....	320
Sardor Kuvandikov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH METODOLOGIYASINING USTUVOR YO'NALISHLARI	329
Madenova Elmira Nizamatdinovna	
BOSHQARUV SIFATINI OSHIRISHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	334
Shoyev Davronbek Axmadjonovich	
O'ZBEKISTONDA UY-JOY QURILISHI KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA TARMOQNI 2032-YILGACHA RIVOJLANTIRISHNI PROGNOZLASH	340
Usmonov Mirumar Abdulla o'g'li	
YANGI O'ZBEKISTONDA TURIZM RIVOJINING DRAYVERI SIFATIDA DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH.....	349
Jannazarova Gauxar Kaipnazarovna	
Raxmatova Sevinch Sobir qizi	
O'ZBEKISTONDA IFRSGA O'TISH JARAYONIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNING BOSHQARUV QARORLARIGA TA'SIRI: UZAUTO MOTORS MISOLIDA.....	353
Samaroxonov Asqarxon Jamolxon o'g'li	
Jo'rayeva Zahro Toshpo'latovna	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	358
Pyotr Kim	
TOSHKENT VILOYATI BO'STONLIQ TUMANIDA TURISTIK ZONALARNI RIVOJLANTIRISHDA LOYIHAVIY BOSHQARUVNING TASHKILIYIQTISODIY AHAMIYATI (DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA).....	364
Tolibboyev Zafarbek Axror o'g'li	
TURIZM SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA LOYIHAVIY BOSHQARUV MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	372
Qarshiboyev Lochinbek Xusan o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ASOSIY VOSITALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI TAHLILINI MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	379
Muxidinov Ayubbek Nuritdinovich	
QASHQADARYODA NODAVLAT UNIVERSITETLARINING TASHKILIY RIVOJLANISHI: TALABALAR VA XODIMLAR POTENSIALINI TARKIBIY VA DEMOGRAFIK TAHLIL.....	382
Rahimov Sardor Uralovich	

O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARINING JOYLASHUVINING HOZIRGI HOLATI.....	388
Kudratov Muhammad Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA STATISTIK MA'LUMOTLARNI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TAHLIL QILISH IMKONIYATLARI.....	393
Umarov Abbos Nuriddin o'g'li	
ТРАНСФОРМАЦИЯ ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ УЗБЕКИСТАНА И РОССИИ: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ, СТРУКТУРНАЯ ВЗАИМОЗАВИСИМОСТЬ И СЦЕНАРИИ РАЗВИТИЯ.....	400
Муниса Турдибаева	
TURIZM SOHASIDA SIRKULYAR IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	410
Yuldosheva Laylo Isroilovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	416
Oramov Jahongir Jo'rayevich	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MUNOSABATLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH.....	421
Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA YUQORI TEXNOLOGIK USKUNALARNI XARID QILISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA UMUMIY EGALIK QIYMATI (TCO) KONSEPSIYASINING AHAMIYATI	428
Dadamuxamedov Abduvaxob Abduvaxidovich	
MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA HISOBOTNI TUZISH VA TAQDIM ETISH HAMDA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH	433
Xalilov Bahromjon Bahodirovich	
O'ZBEKISTON QISHLOQ XO'JALIGINING SAMARADORLIGINI TA'MINLASHDA ZAMONAVIY SUG'URTA MEKANIZMLARINI JORIY ETISH.....	441
Kalenov K.T.	
TIJORAT BANKLARIDA IPOTEKA KREDITLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	445
Sobirov Sayfiddin Baxrom o'g'li	
ADIR EKOTIZIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARI TAHLILI	455
Qodirov Hamidullo Madaminjonovich	
AQSH VA XITOIY O'RTASIDAGI SAVDO URUSHINING JAHON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI	466
Maxmudillayev Bahromjon Shavkatjon o'g'li	
O'ZBEKISTON FERMERLARINING XALQARO BOZORLARGA KIRISHINI KENGAYTIRISHDA EKSPORT KOOPERATSIYALARIDA ISHTIROK ETISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI MARJINAL BAHOLASH	472
Tursunqulov G'olibjon Shavkat o'g'li	
TECHNOLOGY AND MODERN TOURISM: PAVING THE WAY FOR A SUSTAINABLE ENVIRONMENT.....	482
Freshta Qayoumi	
SUG'URTA KOMPANIYALARIDA INVESTITSIYA PORTFELINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARI	488
Ergashev Olim Kenjayevich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA SEKTORIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	496
Ergashev Olim Kenjayevich	
ВЛИЯНИЕ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ НА ПОВЫШЕНИИ РЕСУРСНОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИКИ.....	503
Т.В. Ким	

TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY HISOBOTI AUDITIGA KOMPYUTERLASHTIRILGAN AUDIT USULLARI (CAATS) VA TAHLILIY AMALLARNI JORIY ETISH	509
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
JAMIYAT EVOLYUSIYASIDA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHNING AHAMIYATIGA DOIR NAZARIY TALQINLAR.....	516
Aripov Oybek Abdullayevich	
Rustamov Dilshodjon Shaydullo o'g'li	
SUG'URTA FAOLIYATINI BOSHQARISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	523
Umarova Aziza Hamidovna	
O'ZBEKISTON MAJBURIY SUG'URTA BOZORIDA TARIF SIYOSATINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI.....	529
Qo'ziyeva Nozima G'ayrat qizi	
O'ZBEKISTONDA XORIJIY INVESTITSİYALARNI FAOL JALB QILISH XUSUSIDA.....	535
Artikbayev Dilshod Mumindjanovich	
O'ZBEKISTONDA DUKKAKLI EKNLAR BOZORIDA NARX O'ZGARUVCHANLIGI VA FERMERLARNING DAROMAD BARQARORLIGI	541
Islamova Malika Ilyos qizi	
ISLOM MOLIYASI VA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNES MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH	547
Jo'raqulova Muhlis Jahongir qizi	
СОВРЕМЕННЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ УГРОЗЫ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ И ПРИЧИНЫ ИХ ВОЗНИКНОВЕНИЯ	553
Петр Ким	
BAA VA O'ZBEKISTONDA ISLOMIY BANKCHILIK TO'G'RISIDAGI QONUNLARNING QIYOSIY-HUQUQIY TAHLILI	559
Bektemirov Muhiddin Shomirza o'g'li	
QURILISH KORXONALARIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI BOSHQARUV TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	564
Arifdjanova Zilola Dilshodovna	
YENGIL SANOAT KORXONALARI FAOLIYATIDA MARKETING KOMMUNIKATSIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH (Buxoro viloyati to'qimachilik korxonolari misolida).....	570
Muxsinov Bekzod Toxirovich	
JAHON TURIZMIDA DIVERSIFIKATSIYA, GLOBALLASHUV, GLOKALLASHUV TENDENSIYALARI	579
Raxmatulla Hayitboyev	
ANALYSIS OF FINANCIAL SUPPORT MANAGEMENT MECHANISMS IN JOINT-STOCK COMPANIES	585
Abdubog'iyev Muxammad Sharofiddinovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA SHERIKCHILIK ALOQALARI MEXANIZMINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH (Qoraqalpog'iston Respublikasi misolida)	591
Muratbaeva Aziza Nasir qizi	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING JAHON TAJRIBALARINI O'RGANISH.....	599
Fayziyev Manuchehr Sharofiddinovich	
INVESTITSIYA DASTURLARI VA LOYIHALARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI MENEJMENTNING MOHIYATI VA O'RNI	604
Ahmedova Dilnoza Muzaffarovna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI SUG'URTA EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	607
Nomozova Qumri Isoyevna	

YOSHLAR TADBIRKORLIGI: TUSHUNCHAVIY MOHIYATI VA BOSHQARUVINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	613
Gulomqodirova Ma'mura Saydumarxon qizi	
AKTIVLAR BO'YICHA EHTIMOLIY YO'QOTISHLARGA DOIR ZAXIRALARNING TIJORAT BANKLARI FOYDASINI SOLIQQA TORTISHDAGI AHAMIYATI	619
Turanov M. Sh.	
G'AZNACHILIKDA PUL OQIMLARI USTIDAN KOMPLEKS MONITORINGNI TAKOMILLASHTIRISH: SHARTNOMALAR VA TO'LOVLAR NAZORATINI RAQAMLASHTIRISH	625
Shodmonkulova Shahlo Olimjon qizi	
MANAGING THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF REGIONS	638
Jumaeva D.Kh	
Khamidova N.K	
MANAGING HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT IN ENTERPRISES IN THE DIGITAL ECONOMY	642
Jumaeva D. Kh.	
Pulotov Sh. Sh.	
TIJORAT BANKLARIDA LIKVIDLIKNI BOSHQARISH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	647
Tojiyev Rahmatilla Rahmonovich	

TIJORAT BANKLARIDA LIKVIDLIKNI BOSHQARISH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI

Tojiyev Rahmatilla Rahmonovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
“Bank ishi” kafedrası professori, i.f.n.
E-mail: r.tojiyev@tsue.uz
ORCID: 0000-0001-6192-3712

Annotatsiya. Mazkur maqolada tijorat banklarida likvidlikni boshqarish bilan bog'liq dolzarb muammolar, ularning bank faoliyati barqarorligi hamda moliyaviy xavfsizlikka ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqotda likvidlik darajasiga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillar, jumladan, depozit bazasining barqarorligi, kredit portfeli sifati, aktiv va passivlarni boshqarish samaradorligi hamda makroiqtisodiy sharoitlarning o'zgarishi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, xalqaro bank amaliyotida qo'llanilayotgan likvidlikni boshqarish usullari va prudensial me'yorlar tahlil qilinib, ularni tijorat banklari faoliyatiga samarali tatbiq etish imkoniyatlari yoritiladi. Tadqiqot natijalariga asosanib, banklarda likvidlik riskini kamaytirish, aktiv va passivlarni muvozanatli boshqarish, raqamli texnologiyalardan foydalanishni kengaytirish hamda likvidlik monitoringi tizimini takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan. Mazkur tavsiyalar tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash va likvidlikni samarali boshqarish tizimini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, likvidlik, likvidlikni boshqarish, likvidlik riski, aktivlar, passivlar, depozit bazasi, kredit portfeli, moliyaviy barqarorlik, prudensial me'yorlar, Basel III, aktiv va passivlarni boshqarish, raqamli texnologiyalar, likvidlik monitoringi, bank tizimi.

Аннотация. В данной статье научно анализируются актуальные проблемы управления ликвидностью в коммерческих банках, а также их влияние на устойчивость банковской деятельности и финансовую безопасность. В исследовании рассматриваются внутренние и внешние факторы, влияющие на уровень ликвидности, включая стабильность депозитной базы, качество кредитного портфеля, эффективность управления активами и пассивами, а также изменение макроэкономических условий. Кроме того, анализируются методы управления ликвидностью и пруденциальные нормативы, применяемые в международной банковской практике, а также раскрываются возможности их эффективного внедрения в деятельность коммерческих банков. На основе результатов исследования разработаны практические рекомендации по снижению риска ликвидности в банках, сбалансированному управлению активами и пассивами, расширению использования цифровых технологий и совершенствованию системы мониторинга ликвидности. Данные рекомендации способствуют укреплению финансовой устойчивости коммерческих банков и развитию эффективной системы управления ликвидностью.

Ключевые слова: коммерческие банки, ликвидность, управление ликвидностью, риск ликвидности, активы, пассивы, депозитная база, кредитный портфель, финансовая устойчивость, пруденциальные нормативы, Basel III, управление активами и пассивами, цифровые технологии, мониторинг ликвидности, банковская система.

Abstract. This article provides a scientific analysis of current issues related to liquidity management in commercial banks and examines their impact on the stability of banking activity and financial security. The study considers internal and external factors affecting liquidity levels, including the stability of the deposit base, the quality of the loan portfolio, the effectiveness of asset and liability management, and changes in macroeconomic conditions. In addition, the article analyzes liquidity management methods and prudential standards applied in international banking practice and highlights the possibilities of their effective implementation in the activities of commercial banks. Based on the research findings, practical recommendations have been developed to reduce liquidity risk in banks, ensure balanced asset and liability management, expand the use of digital technologies, and improve the liquidity monitoring system. These recommendations contribute to strengthening the financial stability of commercial banks and developing an effective liquidity management system.

Keywords: commercial banks, liquidity, liquidity management, liquidity risk, assets, liabilities, deposit base, loan portfolio, financial stability, prudential standards, Basel III, asset and liability management, digital technologies, liquidity monitoring, banking system.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida bank-moliya tizimini tubdan isloh qilish, tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash hamda ularning iqtisodiyotdagi rolini oshirishga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 12-maydagi "2020-2025-yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida"gi PF-5992-son Farmoni¹ bilan bank tizimida bozor mexanizmlarini keng joriy etish, banklar kapitali va likvidligini mustahkamlash, risklarni boshqarish tizimini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish hamda moliyaviy xizmatlar sifatini oshirish ustuvor vazifalar etib belgilangan. Mazkur strategiya tijorat banklarida likvidlikni samarali boshqarish mexanizmlarini rivojlantirish uchun muhim huquqiy asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 11-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki to'g'risida"gi O'RQ-582-son Qonuniga² bank-moliya tizimi barqarorligini ta'minlash, xususi sektorini moliyaviy qo'llab-quvvatlash, raqamli bank xizmatlarini kengaytirish hamda xalqaro prudensial standartlarni bank amaliyotiga tatbiq etish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Mazkur vazifalarning samarali bajarilishi tijorat banklarida likvidlikni boshqarish tizimini takomillashtirish bilan bevosita bog'liqdir.

Likvidlik bankning o'z moliyaviy majburiyatlarini belgilangan muddatlarda va to'liq hajmda bajarish qobiliyatini ifodalaydi. Uning yetarli darajada ta'minlanishi banklarning to'lovga layoqatlilikini saqlash, omonatchilar va investorlar ishonchini mustahkamlash hamda mamlakat moliya tizimining barqaror faoliyat yuritishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda tijorat banklari faoliyatida qisqa muddatli depozitlarning ustunligi, uzoq muddatli kreditlash hajmining ortishi, aktivlar va passivlar muddatlari o'rtasidagi nomutanosibligi likvidlikni boshqarish jarayonini yanada murakkablashtirmoqda. Shu bilan birga, Basel III standartlari asosida joriy etilgan Liquidity Coverage Ratio (LCR) va Net Stable Funding Ratio (NSFR) kabi prudensial ko'rsatkichlar banklarda likvidlik riskini samarali boshqarishning muhim vositalariga aylanmoqda.

Shu nuqtayi nazardan, tijorat banklarida likvidlikni boshqarish bilan bog'liq muammolarni ilmiy jihatdan tahlil qilish, ularga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillarni aniqlash hamda xalqaro tajriba asosida samarali boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi. Mazkur maqolada tijorat banklarida likvidlikni boshqarishning mavjud holati baholanib, asosiy muammolar va ularni bartaraf etishning zamonaviy yo'nalishlari bo'yicha ilmiy asoslangan taklif hamda tavsiyalar ishlab chiqiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tijorat banklarida likvidlikni boshqarish masalalari xalqaro va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan bo'lib, mazkur yo'nalishdagi ilmiy izlanishlarda likvidlik risklarini baholash, aktiv va passivlarni boshqarish, prudensial me'yorlarni takomillashtirish hamda moliyaviy barqarorlikni ta'minlash masalalariga alohida e'tibor qaratilgan.

Mahalliy iqtisodchi olim A. Omonov o'zining "Pul, kredit va banklar" nomli o'quv qo'llanmasida tijorat banklari faoliyatida likvidlikni ta'minlash bankning moliyaviy barqarorligini belgilovchi muhim omillardan biri ekanligini ta'kidlaydi³. Muallif aktiv va passivlar muddatlari o'rtasidagi nomutanosiblik banklarda likvidlik riskini yuzaga keltirishini asoslab, depozit bazasining barqarorligini oshirish hamda resurslarni samarali boshqarish zarurligini qayd etadi.

Professor Sh. Abdullayevaning "Bank ishi" darsligida bank likvidligini boshqarish mexanizmlari, likvid aktivlarning tarkibi va ularning to'lovga layoqatlilikini ta'minlashdagi o'rni batafsil yoritilgan⁴. Muallif banklarning likvidlik siyosatini ishlab chiqishda risklarni baholash, pul oqimlarini prognozlash hamda Markaziy bank prudensial me'yorlariga qat'iy amal qilish muhimligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Iqtisodchi olim A. Akhunovning "Tijorat banklarida risklarni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish" nomli ilmiy maqolasida bank risklari tarkibida likvidlik riskining alohida o'rni tahlil qilingan⁵. Muallif raqamli texnologiyalar va zamonaviy monitoring tizimlaridan foydalanish likvidlik risklarini kamaytirish hamda banklarning moliyaviy barqarorligini oshirishga xizmat qilishini ta'kidlaydi.

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 12.05.2020 yildagi PF-5992-son <https://lex.uz/docs/-4811025>.

2 O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 11.11.2019 yildagi O'RQ-582-son <https://lex.uz/docs/-4590452>.

3 Omonov A.A. Pul, kredit va banklar. - Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2022. - 496 b.

4 Abdullayeva Sh. Z. Bank ishi. Darslik. - Toshkent: "Iqtisod-Moliya", 2017. - 732 b.

5 A. Akhunov Tijorat banklarida risklarni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish // TDIU ilmiy jurnali. - 2022. - № 3.

Shuningdek, B. Nabiyeving "O'zbekiston tijorat banklari likvidligini oshirishning zamonaviy yo'nalishlari" mavzusidagi ilmiy tadqiqotida banklar resurs bazasini diversifikatsiya qilish, uzoq muddatli moliyalashtirish manbalarini kengaytirish hamda xalqaro prudensial standartlarni amaliyotga joriy etish orqali likvidlikni samarali boshqarish imkoniyatlari asoslab berilgan⁶.

Xorijiy olimlardan Frederic S. Mishkin o'zining "The Economics of Money, Banking and Financial Markets" asarida bank likvidligini pul-kredit siyosati bilan chambarchas bog'liq iqtisodiy kategoriya sifatida tavsiflaydi⁷. Muallifning fikricha, banklar yuqori daromadlilik va likvidlik o'rtasida optimal muvozanatni ta'minlagan taqdirdagina uzoq muddatli moliyaviy barqarorlikka erisha oladi.

Amerikalik olimlar Peter S. Rose va Sylvia C. Hudgins tomonidan yaratilgan "Bank Management and Financial Services" asarida aktiv va passivlarni boshqarish, ya'ni Asset-Liability Management, bank likvidligini ta'minlashning asosiy vositalaridan biri sifatida e'tirof etilgan⁸. Mualliflar bank balansining optimal tuzilishini shakllantirish, pul oqimlarini rejalashtirish va likvid aktivlar ulushini yetarli darajada saqlash bank faoliyati samaradorligini oshirishini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Raghavendra S. Sharmaning "Issues in Liquidity Management in Banking System" nomli ilmiy maqolasida bank tizimida likvidlik muammolarining asosiy sabablari sifatida kredit portfeli tarkibidagi nomutanosiblik hamda aktivlar va majburiyatlar muddatlari o'rtasidagi tafovut ko'rsatilgan⁹. Muallif Markaziy bankning monetar instrumentlari va likvidlik monitoringi tizimini takomillashtirish ushbu muammolarni kamaytirishda muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi.

Nobel mukofoti sovrindori, iqtisodchi Douglas W. Diamondning "Banks and Liquidity Creation: A Simple Exposition of the Diamond-Dybvig Model" nomli asari hamda bank likvidligi bo'yicha boshqa ilmiy ishlari banklarning iqtisodiyotda likvidlik yaratishdagi strategik rolini yoritadi¹⁰. Muallif bank tizimida ishonchning pasayishi va ommaviy depozit yechib olish holatlari likvidlik inqirozini yuzaga keltirishini ilmiy jihatdan asoslab, samarali prudensial nazorat va depozitlarni kafolatlash tizimi bunday xavflarni kamaytirishini ko'rsatadi.

Yuqoridagi ilmiy tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, tijorat banklarida likvidlikni boshqarish masalalari ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan bo'lsa-da, banklar faoliyatiga raqamli texnologiyalarni joriy etish, Basel III standartlari talablarini to'liq implementatsiya qilish hamda O'zbekiston tijorat banklari sharoitida likvidlikni boshqarishning zamonaviy mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy izlanishlarni davom ettirish zarurati saqlanib qolmoqda. Mazkur tadqiqot aynan ushbu yo'nalishlarni chuqur tahlil qilish va amaliy takliflar ishlab chiqishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish muammolarini aniqlash, ularning yuzaga kelish omillarini baholash hamda mavjud muammolarni bartaraf etish yo'llarini ishlab chiqishga qaratilgan ilmiy yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqotning nazariy asosini bank likvidligi, moliyaviy barqarorlik va risklarni boshqarish sohasida mahalliy hamda xorijiy olimlar tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlar tashkil etdi.

Tadqiqot davomida analiz va sintez usullari yordamida tijorat banklari likvidligiga ta'sir etuvchi ichki hamda tashqi omillar tahlil qilindi. Qiyosiy tahlil usuli orqali O'zbekiston tijorat banklarining likvidlik ko'rsatkichlari xalqaro prudensial me'yorlar, xususan, Basel III talablari bilan solishtirildi. Shuningdek, statistik tahlil usulidan foydalangan holda bank tizimining likvidlik ko'rsatkichlari dinamikasi hamda ularning o'zgarish tendensiyalari baholandi.

Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining rasmiy statistik ma'lumotlari, tijorat banklarining moliyaviy hisobotlari, Jahon banki, Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF), Bank for International Settlements (BIS) hamda Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) tomonidan e'lon qilingan hisobotlar va tavsiyalar tashkil etdi.

Bundan tashqari, induksiya, deduksiya va tizimli yondashuv usullari asosida likvidlikni boshqarish amaliyotining samaradorligi baholanib, aktiv va passivlarni boshqarish, depozit bazasini mustahkamlash, likvidlik riskini kamaytirish hamda xalqaro tajribani milliy bank amaliyotiga moslashtirish bo'yicha ilmiy xulosalar

6 B. Nabiyeu O'zbekiston tijorat banklari likvidligini oshirishning zamonaviy yo'nalishlari // "Moliyaviy tahlil va iqtisodiy islohotlar" jurnali. - 2023. - № 2.

7 F. S. Mishkin The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. 12th ed. - Pearson Education, 2019.

8 P.S.Rose, S.C.Hudgins Bank Management & Financial Services. 9th ed. - New York: McGraw-Hill Education, 2012. - 768 p.

9 R. S. K.Sharma, K.Bijoy, A.Sahay Issues in Liquidity Management in Banking System: An Empirical Evidence from Indian Commercial Banks // Cogent Economics & Finance. - 2022. - Vol. 10, Issue 1.

10 D. W. Diamond Banks and Liquidity Creation: A Simple Exposition of the Diamond-Dybvig Model // Economic Quarterly. - Federal Reserve Bank of Richmond, 2007. - Vol. 93, No. 2. - P. 189-200.

ishlab chiqildi. Tadqiqot natijalari tijorat banklarida likvidlikni boshqarish tizimini takomillashtirish va ularning moliyaviy barqarorligini oshirishga qaratilgan amaliy tavsiyalarni shakllantirish uchun metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tijorat banklari faoliyatida likvidlikni samarali boshqarish moliyaviy barqarorlikni ta'minlashning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Bank likvidligining yetarli darajada bo'lishi mijozlar oldidagi majburiyatlarni o'z vaqtida bajarish, kreditlash faoliyatining uzluksizligini ta'minlash hamda to'lov tizimining barqaror ishlashiga xizmat qiladi. Shu sababli xalqaro bank amaliyotida likvidlik darajasini baholashda Liquidity Coverage Ratio (LCR), Net Stable Funding Ratio (NSFR) va High-Quality Liquid Assets (HQLA) kabi ko'rsatkichlardan keng foydalaniladi. Mazkur indikatorlar banklarning qisqa va uzoq muddatli moliyaviy barqarorligini baholashda muhim mezon sifatida e'tirof etiladi.

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan e'lon qilingan rasmiy statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2021-2025-yillarda bank tizimining likvidlik ko'rsatkichlari xalqaro Basel III talablariga muvofiq shakllanib borgan. Mazkur davr mobaynida banklar tomonidan yuqori sifatli likvid aktivlar hajmini oshirish, likvidlik zaxiralarini mustahkamlash hamda barqaror moliyalashtirish manbalarini kengaytirish bo'yicha izchil ishlar amalga oshirilgan (1-jadval).

1-jadval
O'zbekiston bank tizimining asosiy likvidlik ko'rsatkichlari (2021-2025-yillar)¹¹

Ko'rsatkich	2021	2022	2023	2024	2025
Yuqori sifatli likvid aktivlar (mlrd so'm)	50 476	75 992	104 473	133 229	143 345
Yuqori sifatli likvid aktivlarning jami aktivlardagi ulushi (%)	14,2	17,7	19,4	17,3	17,9
Likvidlikni qoplash koeffitsiyenti (LCR, %)	224,5	189,6	211,6	193,8	196,8
Sof barqaror moliyalashtirish koeffitsiyenti (NSFR, %)	109,9	115,4	115,6	115,3	116,2
Lahzali likvidlik koeffitsiyenti (%)	67,4	99,3	110,1	112,3	132

1-jadval ma'lumotlari tahlili shuni ko'rsatadiki, 2021-2025-yillar davomida O'zbekiston bank tizimida likvidlik ko'rsatkichlari ijobiy o'sish tendensiyasini namoyon etgan. Jumladan, yuqori sifatli likvid aktivlar hajmi 2021-yildagi 50,5 trln so'mdan 2025-yilda 143,3 trln so'mga yetib, qariyb 2,8 baravarga oshgan. Bu banklar resurs bazasining mustahkamlanishi hamda Markaziy bank tomonidan amalga oshirilayotgan samarali monetar siyosat natijasi sifatida baholanadi.

Likvidlikni qoplash koeffitsiyenti (LCR) 2021-yilda 224,5 foiz, 2022-yilda 189,6 foiz, 2023-yilda 211,6 foiz, 2024-yilda 193,8 foiz va 2025-yilda 196,8 foizni tashkil etgan. Mazkur ko'rsatkich barcha yillarda xalqaro 100 foizlik minimal normativdan deyarli ikki baravar yuqori bo'lib, tijorat banklarining qisqa muddatli majburiyatlarini bajarish imkoniyati yetarli darajada ekanligini tasdiqlaydi.

Shuningdek, sof barqaror moliyalashtirish koeffitsiyenti (NSFR) ham 2021-2025-yillar davomida 109,9-116,2 foiz oralig'ida shakllangan bo'lib, bu banklarning uzoq muddatli moliyalashtirish manbalari barqarorligini ko'rsatadi. Lahzali likvidlik koeffitsiyenti esa 2021-yildagi 67,4 foizdan 2025-yilda 132 foizga yetib, qariyb ikki baravarga oshgan. Bu tijorat banklarining qisqa muddatli to'lov majburiyatlarini zudlik bilan bajarish salohiyati sezilarli darajada yaxshilanganligini anglatadi.

Umuman olganda, tahlil natijalari O'zbekiston bank tizimida likvidlik darajasi xalqaro standartlar talablariga muvofiq shakllanib borayotganini ko'rsatadi.

Bundan tashqari, kredit portfeli ulushining yuqoriligi ayrim hollarda aktivlar likvidligining pasayishiga ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli banklarda aktiv va passivlarni muddatlar bo'yicha muvofiqlashtirish, uzoq muddatli resurslar ulushini oshirish hamda zamonaviy raqamli likvidlik monitoringi tizimlarini keng joriy etish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi (2-jadval).

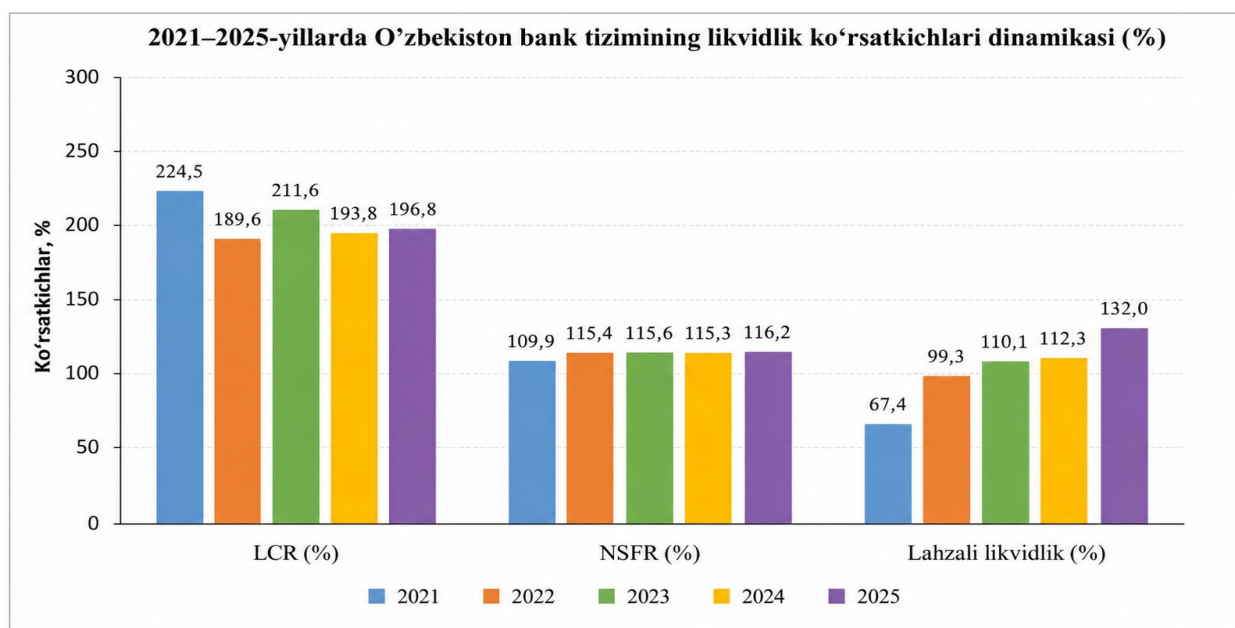
¹¹ O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

Omillar	Likvidlikni boshqarishga ta'siri	Kutilayotgan natija
Yuqori sifatli likvid aktivlar (HQLA) ulushini oshirish	Bankning qisqa muddatli majburiyatlarini o'z vaqtida bajarish imkoniyatini kuchaytiradi	Moliyaviy barqarorlik mustahkamlanadi
Basel III standartlari, ya'ni LCR va NSFR talablariga rioya etish	Likvidlik riskini samarali nazorat qilish imkonini beradi	Prudensial me'yorlarga muvofiqlik ta'minlanadi
Aktiv va passivlarni samarali boshqarish (ALM)	Resurslardan oqilona foydalanish va pul oqimlarini muvofiqlashtirishga xizmat qiladi	Likvidlik darajasining barqarorligi oshadi
Depozit bazasini diversifikatsiya qilish	Moliyalashtirish manbalarining barqarorligini kuchaytiradi	Bank resurs bazasi kengayadi
Raqamli likvidlik monitoringi tizimlarini joriy etish	Real vaqt rejimida likvidlik holatini kuzatish imkonini yaratadi	Tezkor va samarali boshqaruv qarorlari qabul qilinadi
Markaziy bankning monetar instrumentlaridan samarali foydalanish	Banklararo likvidlikni qo'llab-quvvatlaydi	To'lovga layoqatlilik va moliyaviy barqarorlik mustahkamlanadi

2-jadval ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, tijorat banklarida likvidlikni samarali boshqarish bir qator o'zaro bog'liq omillar asosida ta'minlanadi. Xususan, yuqori sifatli likvid aktivlar ulushini oshirish hamda Basel III standartlari talablariga rioya qilish banklarning qisqa va uzoq muddatli moliyaviy barqarorligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, aktiv va passivlarni samarali boshqarish, depozit bazasini diversifikatsiya qilish hamda raqamli monitoring tizimlarini joriy etish banklarda likvidlik risklarini kamaytirish bilan bir qatorda, boshqaruv samaradorligini oshirishga ham xizmat qiladi. Markaziy bankning monetar instrumentlaridan oqilona foydalanish esa banklararo likvidlikni qo'llab-quvvatlash va bank tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi (1-rasm).

Manba: O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tayyorlandi.

1-rasm. 2021-2025-yillarda O'zbekiston bank tizimining likvidlik ko'rsatkichlari dinamikasi (%)¹³.

1-rasm bank tizimida likvidlik ko'rsatkichlari ijobiy dinamikaga ega ekanligini yaqqol namoyon etadi. Ayniqsa, LCR va NSFR ko'rsatkichlarining xalqaro minimal talabdan ancha yuqori darajada shakllanishi tijorat banklarining qisqa va uzoq muddatli likvidlik risklariga nisbatan barqarorligini tasdiqlaydi.

¹² Muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

¹³ O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

Shu bilan birga, mazkur natijalar bank tizimida likvidlikni boshqarish bo'yicha qo'shimcha imkoniyatlar mavjudligini ham ko'rsatadi. Xususan, resurs bazasini diversifikatsiya qilish, uzoq muddatli depozitlarni rag'batlantirish, likvid aktivlar ulushini oshirish hamda sun'iy intellekt va real vaqt monitoringiga asoslangan ALM (Asset-Liability Management) tizimlarini keng joriy etish likvidlikni boshqarish samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, tijorat banklarida likvidlikni samarali boshqarish bank tizimining moliyaviy barqarorligi, to'lovga layoqatligi va mijozlar ishonchini ta'minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining 2021-2025-yillar bo'yicha statistik ma'lumotlari tahlili bank tizimida likvidlik ko'rsatkichlari xalqaro Basel III talablariga muvofiq shakllanib borayotganini ko'rsatdi. Xususan, Liquidity Coverage Ratio (LCR) va Net Stable Funding Ratio (NSFR) ko'rsatkichlarining minimal me'yorlardan yuqori darajada saqlanib kelayotgani tijorat banklarining qisqa va uzoq muddatli majburiyatlarini bajarish salohiyati yetarli ekanligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, yuqori sifatli likvid aktivlar hajmining izchil oshib borishi banklarda likvidlik zaxiralari mustahkamlanayotganidan dalolat beradi.

Bank tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun likvidlikni boshqarish tizimini muntazam takomillashtirib borish muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, aktiv va passivlarni boshqarishning zamonaviy usullarini joriy etish, raqamli texnologiyalar asosida pul oqimlarini real vaqt rejimida monitoring qilish hamda xalqaro tajribani milliy bank amaliyotiga moslashtirish banklar faoliyati samaradorligini yanada oshirish imkonini beradi. Shuningdek, likvidlikni baholashda makroiqtisodiy omillar, bozor sharoitlari va mijozlar xatti-harakatlarini prognozlashga asoslangan zamonaviy yondashuvlardan foydalanish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Olib borilgan tadqiqot natijalari asosida tijorat banklarida aktiv va passivlarni boshqarish (ALM) tizimini takomillashtirish orqali resurslar muddatlari o'rtasidagi muvozanatni kuchaytirish hamda likvidlik riskini kamaytirish maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, yuqori sifatli likvid aktivlar (HQLA) ulushini bosqichma-bosqich oshirish va ularning tarkibini diversifikatsiya qilish banklarning qisqa muddatli majburiyatlarini bajarish imkoniyatlarini yanada mustahkamlaydi. Barqaror moliyalashtirish manbalarini kengaytirish, jumladan, uzoq muddatli depozitlarni rag'batlantirish va institutsional investorlar mablag'larini jalb etish banklarning resurs bazasini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalariga asoslangan likvidlik monitoringi tizimlarini joriy etish banklarda pul oqimlarini aniq prognozlash, likvidlik risklarini erta aniqlash va tezkor boshqaruv qarorlarini qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiradi. Stress-test va ssenariy tahlillarini muntazam o'tkazish esa turli makroiqtisodiy vaziyatlarda banklarning likvidlik darajasini baholash hamda ehtimoliy xatarlarning oldini olish mexanizmlarini takomillashtirish imkonini beradi. Basel III standartlari va xalqaro prudensial me'yorlarni amaliyotga to'liq integratsiya qilish, shuningdek, Markaziy bankning likvidlikni qo'llab-quvvatlash instrumentlaridan samarali foydalanish bank tizimining moliyaviy barqarorligini yanada mustahkamlashga xizmat qiladi.

Umuman olganda, tijorat banklarida likvidlikni boshqarish tizimini zamonaviy yondashuvlar asosida takomillashtirish banklarning moliyaviy barqarorligini oshirish, iqtisodiyotning real sektorini uzluksiz moliyalashtirish va mamlakat bank tizimining xalqaro moliya bozoridagi raqobatbardoshligini kuchaytirish uchun muhim omil hisoblanadi. Mazkur tadqiqotda ishlab chiqilgan ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligini oshirish hamda bank-moliya tizimini barqaror rivojlantirishga xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 12-maydagi PF-5992-son "2020-2025-yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-4811025>.
2. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 5-noyabrdagi O'RQ-582-son "Banklar va bank faoliyati to'g'risida"gi Qonuni. <https://lex.uz/docs/-4590452>.
3. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Moliyaviy barqarorlik to'g'risidagi hisobot - 2025. - Toshkent, 2025.
4. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Bank tizimi statistik ko'rsatkichlari, 2021-2025-yillar. - Toshkent, 2025. - URL: <https://cbu.uz>.
5. Omonov A.A. Pul, kredit va banklar. - Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2022. - 496 b.
6. Abdullayeva Sh. Z. Bank ishi. Darslik. - Toshkent: "Iqtisod-Moliya", 2017. - 732 b.

7. Akhunov A. Tijorat banklarida risklarni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish // TDIU ilmiy jurnali. - 2022. - № 3.
8. Nabiyev B. O'zbekiston tijorat banklari likvidligini oshirishning zamonaviy yo'nalishlari // "Moliyaviy tahlil va iqtisodiy islohotlar" jurnali. - 2023. - № 2.
9. Mishkin F. S. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. 12th ed. - Pearson Education, 2019.
10. Rose P. S., Hudgins S. C. Bank Management & Financial Services. 9th ed. - New York: McGraw-Hill Education, 2012. - 768 p.
11. Sharma R. S. K., Bijoy K., Sahay A. Issues in Liquidity Management in Banking System: An Empirical Evidence from Indian Commercial Banks // Cogent Economics & Finance. - 2022. - Vol. 10, Issue 1.
12. Diamond D. W. Banks and Liquidity Creation: A Simple Exposition of the Diamond-Dybvig Model // Economic Quarterly. - Federal Reserve Bank of Richmond, 2007. - Vol. 93, No. 2. - P. 189-200.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>